СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 116. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 14-го червня 1946. No. 116. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, June 14, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

У КОНҐРЕСІ ПІДВИЩАЮТЬ ОПЛАТУ НА СУСПІЛЬНЕ ОБЕСПЕЧЕННЯ

Починаючи від 1 січня 1947 р.оплата на суспільне обеспечення („сошел секюриті") буде підвищена з одного відсотка до півтора від перших трьох тисячів річної платні. Таку постанову перевела комісія Способів і Засобів в палаті репрезентантів, яка переводить поправку цілого законодавства про суспільне обеспечення. Підвищену оплату мають платити як робітники так і підприємці і вона має принести 600,000,000 до 700,000,000 долярів нового доходу для фонду суспільного обеспечення. З цього податку виплачують старечу пенсію, і вдовичу та сирітську платню по смерти зарібника. Тому, що в законі передбачена автоматична підвишка доплат до суспільного обеспечення, то з днем 1 січня 1947 р. ціла загальна доплата до фонду підскочилаб на півтретя відсотків (2.5%), а від 1949 р. на 3%. Досі таку автоматичну підвищку стримував конґрес на цій підставі, що фонд суспільної обеспеки ніколи не був вповні вичерпаний на виплату обеспечення. Дотепер цей фонд доходив до висоти $1,300,000,000 річно, а з Новим Роком він виносив би повних два біліони. З цього фонду малиб діставати обеспечення теж і морські робітники на випадок безробіття, колиб принято поправку конґресмена Линча. Таксамо і ветерани малиб дістати якусь виплату з цього фонду, але комісія ще не випрацювала подробиць. Над обеспеченням для фармерським робітників, домашної служби і самостійних робітників-підприє[illegible] [illegible]сія щойно має перевести окремі студії.

УРЯД МАЄ СВІЙ ПЛЯН ДЛЯ [illegible]ВЕРНЕННЯ МОРСЬКОГО СТРА[illegible]У.

Федеральний уряд уживає Филипа Морея, предсідника Конґресу Промислових Організацій — СІО — як посередника між власниками кораблів і морськими юніями, щоб недопустити до страйку в суботу 15 червня. Уряд має свою пропозицію платні для моряків і вже предложив її юніям. Кажуть, що юнії відкинули пропозицію уряду, хоч вона малаб на ціли признати в засаді таку платню для моряків, яку вони діставали вчасі війни разом з надплатою і з бонусом. Воєнна платня скінчилася в жовтні 1945 р., коли то встановлено теперішню платню для моряків.. Деякі юнії вже викликали страйк на побережжу Тихого океану на те, щоб дати інструкції своїм членам, як вони мають поводитися вчасі загального страйку.

РОСІЯ ОПИРАЄ СВОЮ СИЛУ НА ЗАКОЛОТІ — ПОГЛЯД ЖУРНАЛІСТА.

„Найбільшим злочином в історії" є це, що Совєтська Росія відмовилася привернути мир. Частиною її політики є теж замішання, перекручування й зволікання і тим вона надіється віднести перемогу без активної участи. Такий погляд висловив член редакції Ню Йорк Таймсу Ніл МакНіл в промові на закінченню шкільного року в Католицькім Університеті Америки у Вашинґтоні. Він теж додав, що найгірше політичне і духове замішання, в якому теперішній світ найшовся, „є нарочно придумане Совєтським Союзом", бо в такий спосіб Совєти хочуть зломити теперішній політичний світовий лад, віру й моральність і поширити свою закордонну політику. „Є лише одна комуністична політика, яка ніколи не зміняється" — говорив МакНіл — „а це, викликувати заколот там, де його нема, а підтримувати заколот там, де він є. Комунізм втримується на нужді і на розпуці". Кремлін, на думку журналіста, понасаджував в Америці своїх аґентів у всіх ділянках праці, а вже найбільше опанував комунікаційні засоби, щоб підготовити революцію.

СЕНАТОРИ ПРОТИВНІ ОБМЕЖЕННЮ ЇХНІХ ТЕЛЄҐРАМ.

Серед членів буджетової комісії в сенаті появилася думка, щоб обмежити число безплатних телеґрам, які виходять від сенаторів, до 300 на місяць. Кажуть, що деякі сенатори висилають бесплатні телеґрами тисячами, а уряд мусів раз заплатити за телеґрами двох сенаторів $700 одного дня.

ХЛІБ ПОДОРОЖІВ НА ЦЕНТА, МЯСА НЕСТАЄ В ЦІЛІМ КРАЮ.

Від пятниці 14 червня, на підставі дозволу Бюра Адміністрації Цін, подорожіє хліб по одному центови на фунті. З нагоди недостачі мяса в деяких містах висловився секретар хліборобства Клинтон П. Андерсон, що це не є місцеве явище, а загально краєве. Особливо вчасі Різдва прийде дошкульна недостача мяса, каже Андерсон.

Вигляди на співпрацю Злучених Держав з Арґентиною ростуть

На підставі прилюдної опінії в Арґентині після встановлення дипльоматичних відносин між Арґентиною й Совєтами, кореспондент ґазети Ню Йорк Таймс Т. Р. Ібара звідомляє з Буенос Айрес, що є зовсім добрі вигляди на співпрацю між Злученими Державами й Арґентиною, хоч перед виборо президента Перона відносини між обома державами були напружені. Щодо Совєтської Росії, то в Арґентині панує переконання, що Совєти не мають що вивозити з свого краю крім комунізму й ворожнечі до Злучених Держав — як кажуть в Буенос Айресі. Вони закуповують лише деякі вироби з Арґентини, як шкіру, вовну й олій. та тому, що Арґентина потребує багато промислових виробів, які можна дістати лише в Злучених Державах, то в практиці вийде таке, що Злучені Держави забудуть на про-націстівське наставлення Перона з воєнних часів і тоді прийде до співпраці між Арґентиною й Північною Америкою.

МАДЯРЩИНА ПІДТРИМУЄ ПОЛІТИКУ БИРНСА В СПРАВІ ДУНАЮ.

До Вашингтону приїхала делеґація від теперішнього мадярського уряду з премієром Ференцом Надьом на чолі. Він каже, що Угорщина згідна з пропозиціями американського секретаря стейту Джеймса Ф. Бирнса в справі переміни Дунаю на міжнародній водний шлях. При цій нагоді Надь згадав теж, що прилучення до Угорщини цеї частини Трансильванії, яку замешкують мадяри, є вимогою справедливости. Він теж домагається звороту дібр, які заграбали націсти вчасі війни на Угорщині. Крім того делеґація прохає помочи УНРРА для відбудови хліборобства. Делеґація висловила негодування на наміри чехословацького уряду, який хоче виселити до Угорщини 600,000 мадярів зі своєї території.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛЯКИ ДОМАГАЮТЬСЯ СКАСУВАННЯ УГОДИ З ЯЛТИ.

Польський Американський Конгрес вніс до секретаря стейту Бирнса меморандум з домаганням, щоб він на найближчій конференції Чотирьох Потуг в Парижі довів до скасування умови з Ялти, як головної перешкоди для порозуміння між західньою демократією і Совєтами.

Совєтські самолети обстрілюють американський аеродром

Дня 12. червня совєтські бойові летуни вибрали за ціль своїх вправ американський аеродром в Тульн, біля Відня. Цего дня, в год. 8:15 ранку, чотирьох совєтських летунів над самим американським аеродромом віддали дві або три серії стрілів, кожний в куклу, приміщену на іншому самолеті. Один совєтський летун, мабуть для різноманітности, знизився до вежі місцевої радіовисильні й на очах гурта американських вояків відкрив огонь на червоний прапор на вершку антени. Три години пізніше вісім совєтських летунів протягом більше одної мінути обстрілювали знову куклу над тульнськи аеродромом. Після цего випадку, ґенерал Марк В. Кларк, командант американських військ в Австрії, двічі звертався з протестом до команданта совєтських військ, ґен. Л. В. Курасова, який заявив, що про цю подію „нічого не знає", але обіцяв прослідити. Двох совєтських ґенералів, які робили доходження в спарві цеї напасті совєтських летунів на американські повітряні сили, не дали задоволяючого вияснення й тільки звернули увагу, що американські самолети були поза своєю зоною, що знова заперечують американські летуни, бо один з приявних тоді самолетів був власне Б-17, самолет самого ґен. Кларка, що летів тоді до Парижа з американським міністром Джаном Г. Ергардтом. Не задовольняючись самим тільки непокоєнням повітря понад американсхким аеродромом біля Відня, Совєти намагаються обтяжувати якнайбільше теж шляхи доїзду до нього. Три тижні тому вони замкнули найкоротший шлях рікою та змусили американський рух до цього аеродрому користуватись багато дальшим шляхом через Лінц. На запит ґен. Кларка, що власне річний шлях був відкритий, совєтський ґен. Курасов відповів, що він перевантажений совєтським і австрійським траспортами і тому булоб важко оминути різних випадків. Напастування американських літаків совєтськими пояснюється „духовим підйомом" совєтських летунів, а закриття річного шляху бажанням маскувати перемарш совєтських військ з Австрії через Чехословаччину до Німеччини. При цьому звертається увагу, що це не є перший випадок труднощів, що їх роблять Совєти американській авіяції, бо нпр. юґославський уряд теж дозволяє американським цивільним самолетам перелітати через юґославську територію тільки в поодиноких випадках, домагаючись окремого дозволу для кожного разу й то 48 годин наперед.

ЩЕ ОДНА ПОРАЗКА СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ В О.О.Д.

На засіданні Економічної і Соціяльної Ради О.О.Д. дня 12. червня, на якому обговорювано повновласті Комісії „Прав Людини", Совєтська Росія, Україна і Франція були за обмеження повновластей Комісії, заявляючи, що вони не є досить ясні, що їх можна плутати з політичними справами та що це моглоб довести Комісію до інтервенції в справах, які належать Раді Беспеки. П-ні Е. Рузвелт, що являється головою цеї Комісії, заявила, що Комісія не має бажання вмішуватись у компетенції Ради Беспеки, але вона мусить мати право діяти в кожній справі, яка відноситься до прав людини, без огляду на те, чи вона формально належить чи ні до юрисдикції Комісії. Підчас голосування перейшла пропозиція п-ні Рузвелт більшістю шости голосів проти трьох.

СОВЄТСЬКІ ПОВЗИ В БІЛГОРОДІ.—В Білгороді, столиці Юґославії, святкували перемогу над Гітлером влаштовуючи велику військову параду в присутности Тіта та його військового почоту. З особливим ентузіязмом оплескувано совєтські тенки, що взяли участь у параді в більшій скількости.

МОСКВА НЕ ХОЧЕ ПОРОЗУМІННЯ, ЗАЯВИВ БЕВИН НА КОНҐРЕСІ ПАРТІЇ ЛЕЙБОРИСТІВ

В Бурнмавс, Анґлія, продовжується конґрес анґлійської Партії Праці, що є сьогодні при державній кермі. На нарадах 12. червня британський міністер закордонних справ, Ернст Бевин, давав вияснення щодо закордонної політики Британії й заявив, що досі всі його намагання наладнати приязні політичні, культурні й господарські взаємини зі Совєтським Союзом, Москва вперто відкидала. Говорячи про анґлійську політику в Палестині, Бевин домагався повного роззброєння обидвох сторін, арабів і жидів, та заявився проти поділу Палестини, як і проти плянованої іміґрації туди 100 тисяч жидів. Він сказав, що за таку іміґрацію ведеться найбільша пропаґанда в Ню Йорку, але по думці Бевина в першу чергу тому, щоби не впускати забагато жидів до Ню Йорку. Щодо Еспанії, Бевин висловився проти зірвання з нею дипльоматичних відносин та проти господарських санкцій, заявляючи, що це тільки скріпить позицію ґен. Франка, як її вже скріпили французькі виступи проти Еспанії. Підчас дальших дебат деякі з промовців висловилися, що для мін. Бевина „все що є доброго на світі, є в Злучених Державах, все що є злого, є в Совєтському Союзі". Була згадка теж про те, що „в Злучених Державах отверто дебатується над війною проти Совєтського Союзу".

ОДНОЗГІДНІСТЬ В ЗАКОРДОННІЙ ПОЛІТИЦІ

Анґлійський міністер закордонних справ, Ернст Бевин, перед своїм відлетом на конференцію Чотирьох Потуг у Парижі, заявив, що в справі мирових договорів з переможеними країнами він погоджується з думкою уряду Злучених Держав, та коли всі чотири союзники не можуть прийти до порозуміння в справі мирових договорів, то їх треба заключувати сепаратно.

ПРОТИ ПРЕДСТАВНИКА А. Ф. П.

Совєтські власті у Відні, Австрія, заборонили представникові Американської Федерації Праці в Европі, Ірвінґ Бравнові, скористати зі запрошення Австрійської Федерації Праці відвідати її школу й табор для молоді в Мартенштайн, в совєтській окупаційній зоні. Бравн обговорював у Відні можливості безпосередньої орґанізаційної допомоги Австрійській Федерації Праці збоку американської. Совєтської власті не подали причини своєї заборони, але з віродостойних джерел запевняється, що вона базується на опозиції Американської Федерації Праці до комуністів.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПРОТИ ВЕТА В СПРАВІ АТОМОВОЇ ЕНЕРҐІЇ.

Голова американської делеґації в Комісії О.О.Д. до справ атомової енерґії заявив, що Злучені Держави будуть проти права вета Пятьох Потуг в справах будь-якої міжнародньої системи для контролі атомової енерґії, якщо Анґлія, Франція, Совєтський Союз і Китай займуть таке саме становище.

КРИТИЧНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ НІМЕЧЧИНИ.

Один високий анґлійський старшина заявив, що причиною домагання міністра Бевина, щоби всі окупаційні зони Німеччини вважати за одну господарську цілість, є у першому черґу критичне господарське положення британської зони щодо харчів, бо хліборобська частина Німеччини є під Совєтами, а вони все держать тільки для свого запотребовання.

ЩО СТАЛОСЯ З ЯПОНЦЯМИ В МАНДЖУРІЇ?

З Токійо повідомляють, що предсідник Ради Союзників в Японії намарно намагається дістати від Совєтів вияснення таємниці, що сталося з японською армією і полоненими, взятими Совєтами в Манджурії.

СКИТАЛЬЦІ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

Зі Сеулу, Корея, повідомляють, що 500 до 2,000 корейців втікає кожного дня зі совєтської окупаційної зони. За місяць травень в зону західних союзників перейшло біля 14,000 японців.

СПРАВА ЕСПАНІЇ В О.О.Д.

Справа режіму ґен. Франко є знова предметом дебат Ради Беспеки. З американського боку пропонується компроміс, іменно, щоб цю справу вирішила Головна Асамблеа О.О.Д. у вересні, як це поручав субкомітет, який цю справу прослідкував, але без окремої рекомендації, щоби звернутися зі закликом до всіх союзних держав, домагаючись зірвання дипльоматичних відносин з урядом ґенерала Франко. Совєти дальше обстоюють думку, що Еспанія не є „можливою", але таки справжньою загрозою світового мира, та що цю справу повинна вирішити сама Рада Беспеки, і то негайно, не ждучи до вересня.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Загряницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОГЛЯДОМ НАУКОВЦЯ

Що з нами? А властиво, що є з людською цивілізацією, з поступом? Що з світом? Куди він котиться?

Такі питання нині чи не в кожної культурної людини, як вона зачне вдумуватись у якесь нове дикунство, в якусь нову тиранію в світі, чи згадує за те, що діялось вчасі війни з народами, що мучились під диктатурами. Таке питання стоїть постійно й перед українцями, коли вдумуються в ті страхіття, що їх доводилося і далі доводиться переживати українському народови.

Як-жеж ці речі розуміти? Який вихід з цього нещастя?

На таке пробують відповідати теж і різні вчені, фільософи, моралісти, історики, психольоґи і т. д. Тут згадаємо за одну таку відповідь, яка підходить до цеї проблєми більше з психольоґічного боку.

Чому ми взагалі ставимо такі питання? Чому глядимо аж так чорно на світ, що кажемо, що він загибає? Отже просто тому, що ми самі почуваємо себе винуватими за те, що світ затратив моральну підвалину. Але світові як такому — це не першина! Він уже переживав не одну таку диковину, не одно вандальство, не гірше від націстівських печей, куди кидали невинні людські жертви, чи кремлінських каторжних робіт. А коли зважити, що людська цивілізація, на яку покликуємось, має всього яких 5,000 років, то хіба треба чудуватись, що в так короткому часі людство змоглось уже піднестись так високо, що зорґанізувало себе для мирного співжиття і могло в такому мирі жити довгі роки. Бо хоч бестіяльські інстинкти залишились, то чейже вони вибухають повною силою тільки часово, коли появлялись такі одиниці як от Гітлер. Назагал людина таки живе любовю і спокоєм і хоч ще має звірячі інстинкти, то культура таки притягає її до себе. Одначе біда в тому, що людина стає щораз більш нервовою, будучи щораз більше свідомою того, що її окружає. Вона визнається краще на нерівностях, особливо в економічному розумінню. А що відходить від природного життя, то шукає часто штучного вдоволення в фільмових образах, спорті чи танцях, що мають закрити життєву порожнечу. Усе це відбивається на її нервах. Через те теж зверху ніби культура, а в нутрі людина далі примітивна і хаотична. А крім цього ще навіть не розвинена наука, що моглаб добре збагнути ось таку теперішню людину та її поведення, що нераз наскрізь дикунське, варварське.

Тепер ще питання: Що це все виясняє? Отже в першу чергу те, що не треба нам тратити віри в поступ і кращі часи, як ми свідками людських варварств. Бо так є, що не зважаючи на великі недомагання нашої цивілізації, людина таки далі шукає способу, як жити культурніше, вигідніше, і спокійніше. І саме в тому заповідь кращого завтра у кожного народу, в цілому світі.

Повоєнні недомагання Америки

З нагоди важких переживань Америки призадумуються політичні фільософи, шукаючи за причинами то одних то других недомагань. Приходять до висновку, що наша батьківщина і в минулому мала такі важкі переживання після великих потрясень. До таких історичних моментів зараховують часи після проголошення американської незалежности і часи після Громадянської Війни. Опісля нагадують часи після Першої Світової Війни і теперішні часи. З таких міркувань приходять критично думаючі люди до таких висновків:

Кожна війна забирає на той світ велику кількість спосібних людей, які в мирні часи займали суспільні становища в одній чи в другій ділянці життя. Вони були наче стовпами, що тримали будівлю. До цих стовпів були причеплені стіни трівкої суспільної будови і все те разом творило не лише силу, але й її згармонізовану красу. Прийшла війна, забрала то одного то другого вартісного чоловіка, а на його місце нема людини з такою самою силою. Крім цього усадовлення свіжої людини не таке то просте, отже мусить прийти хоч би лише легке потрясення. А як зіллються малі потрясення в одній та другій стіні, як подекуди захитаються стовпи, то й ціла будівля непевна.

Ще й інше помічення: війна має свої правила, мир свої. Хто за час війни приготовляв мир, той теж складав наперед у думці відповідні пляни на мирні часи. Багато провідних людей і їх найближчих дорадників уже минулися, а вони забрали до гробу свій досвід. Свіжі люди, які прийшли на місце, мусять цілком наново вдумуватися в положення, мусять пізнавати характери, мусять шукати способів праці. Отже знову малі й більші потрясення, які зливаються в велике недомагання.

Такі переживання відбуваються і в заграничних державах, а вони шукають виходу нераз у міжнародніх звязках, отже впливають теж і на нутрішнє життя іншої держави. І так у безконечність. Все те викликає нераз міжнародні потрясення і ляже тягаром на населення держави чи світу. Так вияснюють суспільні мислителі положення повоєнної держави.

Одначе, щоб вияснити положення Америки, на це треба ще додаткового вияснення. Наша Америка несподівано опинилася в проводі світу, а цей провід прийшов без її бажання. Наш край до цього не приготовлявся і не добирав для такого проводу людей. Воєнний президент Френклин Делано Рузвелт минувся, а з ним і минувся цей ум, що то надавав напрям американській політиці в світі. Минулися його дорадники, як от Гері Гапкінс, а такі як Стимсон, Гол та Ікес відійшли до приватного життя. Президент Труман не був зовсім підготований до ведення міжнародньої політики, а вона тепер відграє велитенську ролю. Також нестало людей багато і на менших становищах, бо їх забрала війна. Крім цього винаходи на полі техніки, хемії і атомової сили первищають таланти пересічних людей і тому нема нераз навіть кому придумати, як орудувати винаходами та атомовою силою. Понад це все людей опанував страх перед чимось невідомим, а це також відбивається на поведінці й на діланню всього населення.

Додати до цього ще те, що цілий світ глядить на Америку як на таку силу, що в дійсности виграла війну, а тому жадає від неї помочи, поради і вказівок та захисту в повоєннім часі. Коли все те розважимо, тоді будемо мати образ цих обовязків, які має сповнити наша Америка.

Чи подолає вона цим обовязкам і завданням? Важке питання і ще важча відповідь. Здається, Америка має багато людей, багато мізків. Але Америка є теж осередком світової демократії, а демократія не все руководиться самим розумом. В демократії нераз примхи беруть верх над розумом і тому демократію називають найтяжчою формою правління. Цим трудноцам п р а в л і н н я треба приписати наприклад, чому страйки прибрали такі розміри, що паралїжують ціле суспільне життя; чому ще досі не може конґрес ухвалити відповідний поборовий закон; чому юнійні доробкевичі не вміють злучити державного інтересу з інтересами своєї суспільної ґрупи; чому навіть широкий загал населення не розуміє, про що йде в большевицько-комуністичній аґітації і т. п.

Для зрозуміння положення Америки в теперішній переходовій добі треба терпеливости й часу. Коли не заскочить Америку якась заграничиа сила якимсь доконаним фактом, наша Америка певно вийде із цієї повоєнної кризи таким велитнем, який надасть напрям усьому людству на століття.

Микола Чубатий.

Вибори у Франції та Італії

У Франції та Італії відбулися в перших днях червня вибори, на які оба табори теперішнього світа — табор демократії та табор комуністичний, ждали з великим напруженням. А що в обидвох країнах вибори відбувалися в демократичний спосіб, тому можна їх уважати справжнім виразником настроїв та політичних переконань тих двох чолових представників романських народів.

Вибори у Франції та Італії і світова політика.

Вибори попередила не тільки жива аґітація внутрі країни, але також Совєти та західні союзники намагалися посередно прихильно настроювати населення до своєї концепції повоєнного світа. На передодні французьких виборів Совєти зробили великий розголос серед голодного ф р а н ц у з ь к о г о населення п р и с и л к о ю 500 тисяч тон пшениці, яку мали забрати голодному населенню України. Хвилево заспокоєний жолудок французького г р о м а дянина мав його прихильно настроїти для с п р а в и скомунізування Франції.

Пшениця до Франції прийшла, але скорше з Америки ніж з Совєтів. В додатку, признання Франції на передодні самих виборів величезної позички, про яку старався в Америці лідер французьких соціялістів Ліон Блюм, ставило перед французьким робітником кращі горизонти поправи своєї долі при відбудові країни американськими п о з и ченими капіталами ніж мрачною прихильністю Совєтів. Французькі юнії відразу зареаґували, бо поставили д о м а г а н н я 25% підвишки платень. Америка, як виявляється, таки загнала Совєти в кут з їх пів міліоном тон пшениці.

Так само на італійські вибори старалися обидві сторони впливати корисно для себе в часі переговорів про списання мира з Італією. Одна та друга сторона намагалися не зразити до себе італійського народу, що своєю вдачею спосібний до дуже навіть непередвиджених та невідповідальних кроків. Зрозумів вдачу своїх гарячих земляків найкраще Папа Пій XII. вважаючи за відповідне, на передодні виборів, звернутися до свого народу та вказувати йому шлях правдивого відродження Італії в дусі католицької традиції італійського народу, хоч під соціяльним оглядом попередні промови та заяви Ватикану йшли доволі далеко наліво.

Відплив комунізму.

Вибори у Франції та в Італії вказують наглядно, що горячка, яка огортала европейські народи безпосередно після війни, проминає, і народи західної Европи приходять до рівноваги духа. Безпосередно після закінчення війни, серед найстрашнішої нужди комунізм став добиватися до умів тих народів, філярів европейської культури. Їх скомунізування означалоб кінець їх культурної ролі в історії Европи, так в міру впорядкування відносин, комунізм, як доктрина розпачі та безнадійности, зачинає тратити ґрунт під ногами і відпливає у свої евразійські околиці, як власність російського народу. Ніхто вже не попитує тепер у західній Европі за тим продуктом кремлівської диктатури.

Певно, що цей перехід зі стану високої горячки до стану повного здоровля ще не є цілковито закінчений. Комунізм добув ще поважне число голосів в обох країнах, одначе найвижча точка комуністичної повені на західну Европу вже проминула, розпочався відплив, що буде продовжуватися. Цивілізація західної Европи репрезентована християнською цивілізацією тих двох католицьких країн, врятована. Напрям політичного думання тих двох країв вказує, що західна Европа йде назустріч своєму повному виздоровленні.

Обличча нової західної Европи.

Французькі та італійські вибори вказують майже однозгідно на деякі переміни в духовості европейських народів, які останvть, мабуть, тривалими набутками новочасного світа на десятки літ. Великий соціяльний експерімент большевиків на Сході Европи та найстрашніша війна в історії людства не могли проминути безслідно в житті народів. Комуністична революція на сході Европи, подібно як при кінці 18-го століття французька революція, була доказом, що людство шукає нового соціяльного порядку. Російська революція переголювала справу до скрайности. Необчислима російська душа заперечила при цім соціяльнім експерименті традицію націй, заперечила її духовий зміст-віру батьків. А того всего не доконче потрібно до переміни соціяльного ладу у світі.

Старий капіталізм, що на почві ліберальних доктрин розвинувся буйно в 19-тім століттю, пережився як основа соціяльного порядку в світі. Капіталізм мусить відійти, але російська комуністична революція показала, що загибаючого капіталізму не заступить ніяке марксистське доктринерство зі своєю матеріялістичною фільософією, без людини удухованої традицією свого народу та фільософією мас — релігією.

Є певним, що соціяльно можна зорґанізувати новий, кращий світ і це можна зробити без розперезаности совєтського дикуна, без заперечення свободи людини, без кривавої диктатруи. Оце мова виборів у Франції та в Італії. На перше місце в обох країнах вибилися християнські партії; у Франції патріотичне католицьке републиканське обєднання, що народилося серд патосу підпольної б о р о т ь б и французького народу з німецьким наїзником, а в Італії це місце заняла християнська демократія, як наймогутніша політична організація теж католицького напрямку.

Обидві провідні партії у Франції та в Італії під соціяльним оглядом дуже ліві. Вони одначе не опановані якимось доктринерством соціялізму чи комунізму. Вони прямують до того самого, себто до справедливого поділу багатств країни між всіх громадян та до соціяльного вирівнання. Річ природна, що жертвою того вирівнання впаде капіталізм, одначе це станеться не нарушуючи працюючої людини, не виховуючи її на звіра, як це діється в Совєтах. Віримо, що навіть радикальне переведення соціяльних реформ політичними провідниками, що їх життям керує моральний закон та закон любови ближнього, пошанування християнської цивілізації своїх народів, скорше доведе до розвязання заплутаних питань суспільної натури, ніж система російської чека, заслання та невільничих армій примусових робітників по приказу кремлінських можновладців.

Упадок італійської монархії.

В Італії при останніх виборах рішалася ще одна справа, а саме справа державного ладу Італії — монархія чи република. Перемогли роспубликанці невеличкою більшістю, бо було тільки 54% проти монархістичних 46%. Замітне, що републиканські настрої поширилися навіть серед італійської християнської демократії і це мабуть рішило про остаточний упадок монархії в Італії.

Упадок монархії в Італії є незвичайно замітною подією, бо Савойська династія в Італії це не був такий пануючий рід, що свій початок виводив з часів февдальних. Навпаки, це була найбільше народня династія в Европі, що висунулася на провідне місцев серед свого народу протягом довголітньої боротьби італійського народу за незалежність в 19. століттю. Савойська династія була кістю від кости і кровю від крови італійського народу. Вона рискувала нераз своєю цілою долею, коли йшла патріотична боротьба з Австрією за незалежність Італії. Чи італійська республика буде явищем тривалим чи переходовим, покажуть найближчі роки. Проте, це є явище характеристичне, бо воно вказує на дальшу ліквідацію монархічного ладу в Европі й перемогу народного р е с п убликнаізму, повного небеспек, чого найкращим прикладом є Третя Французька Република. Серед народів гарячої крови, якими є італійці, монархія все таки була чинником рівноваги.

При всім сказанім, вибори у Франції та в Італії припечатали вже мабуть на завжди долю капіталістичного лібералізму, знаменного для другої половини 19-го та початку 20. століття. Капіталістичний лібералізм під оглядом свого духового обличча мав багато подібного з комунізмом. Могутня колись французька партія соціялістично - радикальна, не зважаючи на свою крикливу назву, на сто відсотків партія буржуазна, таки вже не піднялася, хоча має такого блискучого провідника, яким є мейор Ліону, Еріо. Все це звіщає новий повоєнний світ —соціяльно до основ зреформований, при задержанню невміруших вартостей кожної нації — її традиції та її релігії.

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

58)

X. Німеччина в Бункері.

I.

А саван смерти, як темінь ночі неминуча, поволі, але невблаганно розгортався над фортецею Гітлєра.

Минув четвертий рік війни, добігав і пятий, а остаточний вислід смертельного бою не наближувався, а віддалявся від Німеччини, наче сам Бог від неї відвертався — людожерної й кривавої.

Східній фронт давно вже заломився, а найкращі здобутки майже трьохрічного змагання на тому фронті остаточно змарновано. Про загальний наступ, бо тільки загальний наступ міг урятувати становище, чи принести вирішальні наслідки, тепер і мови не могло бути, а про вдержання, чи закріплення позицій тим більше, зогляду на новочасну техніку й методи війни.

Гітлєр і його штаб видумували різні нові терімни — „рухливий фронт", „війна рухів", тощо, й відступали, стараючись зберігати армію для „вирішального зудару", та й налякати Европу, Америку й Англію большевицькою небеспекою", а тимчасом африканська експедиція кінчилася катастрофою, посіявши спершу в Італії, а опісля й серед решти союзників Гітлєра остаточну зневіру в перемогу. А до французьких берегів на Атлянтикові доносилися відгуки останніх ударів американського молота, віщуючи закінчення підготовки й наближування другого вирішального фронту.

Як і пристане на обмеженого й зарозумілого , пихатого противника, німці спочатку кпили, а після вдавали, що кплять собі з тієї небезпеки, бож ніхто й ніщо не могло їх перевищити — ні відвагою, ні технікою, ні політикою. Майже на кожному кроці Гітлєр і його партія запевнювали нарід, що німці мають найкраще — зброю, вояка й державних мужів. Цю пісню чув світ уже давненько, слухав її й тепер, але німці в це вірили, що в них усе найкраще.

Ще як у ґазетах зявилися перші вістки про поважну підготовку Америки до війни, то в Німеччині знявся гістеричний регіт. Ґерінґ реготав найголосніше; його регіт довго відбивався в усій Европі цинічною луною. Ґебельс, підбрехач гітлерівський, реготав не менше. Він висміював американців і англійців в усіх німецьких ґазетах. А коли американці з дивовижною докладністю й нечуваною відвертістю оголосили, що їм треба два роки для підготовки авіяції, зброї й перевозу війська та ще в 1944 р. вони встановлять фронт в Европі, то слово забрав сам Гітлєр і заявив урочисто свойому народові:

— Це звичайні гохштаплєри й ґенґстери, я їх добре знаю... Не звертайте уваги на дитячі базікання: не в нашому столітті воюватиме Америка на европейському суходолі... Як би мені стільки клопоту, що з Америкою, то кращого й бажатиб не треба!...

І німці вірили в слова фюрера, як вірили в „святість" його особи, а пророки й апостоли божі не помиляються... Чимало він попрацював, щоб цю віру викликати й закріпити? Досі всі його пророцтва справджувалися, чомуж це останнє, довгожданне й найбільше, не малоб справдитись?

— В цій війні переможе останній баталіон, а цим баталіоном буде німецький! Німеччина можеб ути певна, бо я про це подбаю... — запевнював Гітлєр.

І Гітлєр відступав на сході, щоб той „останній баталіон" за всяку ціну мати для „остаточного бою". А німці до останнього віддиху віритимуть, що „останній" німецький баталіон буде переможцем у цій війні.

Тим більше вірили німці в ці хвалькуваті слова Гітлєра, що він з годинником в руках, так би мовити, ту побіду заповів:

— В цій війні переможе той, хто витримає пять хвилин по дванадцятій, а я можу запевнити, що німецька непереможна армія ніколи не складе зброї до мого наказу, а мій наказ прийде чверть по дванацятій... — чванився він.

Отже, все було обраховане як на годинникові, треба лишень спокійно ждати й спішно поповнювати колиски, доки не настане для ворогів дванацята година, а все станеться так, як оповістив „наш Гітлєр".

Вірні гаслові фюрера й певні своєї перемоги й переваги в усьому, німці глузували з гудків на трівогу, з англійських і американських летунів, а до сховищ ішли тільки тому, що це був наказ влади. Поліція повітряної оборони мусіла іноді дуже гостро нагадувати німцям, щоб вони боронили своє дорогоцінне життя, а подекуди змушена була й силою заганяти їх до бункерів, особливо по тих містах, які ще стояли цілісінькі, не зазнавши бомбардування. А йдучи до схоронищ, німці глузували:

— Це дурне, дайте їм волю, щоб бензину спалили, бо мають забагато... Вони для цього тільки й літають.... „Томі" (англійці) здатні лишень горобців налякати, а не нас...

(Дальше буде).

ЩО ПИШУТЬ?

ЯК СТЕЛИЛИ ДОРОГУ НА СИБІР.

Українець з околиці Львова, який опинився під Советами вчасі польсько-німецької війни, був забраний НКВДистами на Сибір. Коли прийшло польсько-советське порозуміння, він зголосився до польської армії і з нею перебув цілу війну на західнім фронті. Тепер перебуває в польськім таборі в Англії і звідти пише лист — по українськи, але латинськими буквами — до свояків в Америці. Свояки переслали лист до нашої редакції, просять помістити його в „Свободі", але застерігаються, щоб не подавати ніякого імени. В листі пишеться:

* * *

Дорогий Вуйку! Ти питаєшся, чи ми самі з мамою втікали до Росії. Зовсім ні. Як тільки росіяни вступили до Польщі, то почали самі нас вивозити. Тато пішов на війну, а я і брат осталися з мамою. Росіяни приїхали 10. лютого 1940 р. до нас в ночі, коли ми ще спали і казали нам збиратися. Ми не хотіли, бо ми не знали, де вони нас хочуть забрати. Але, як нас було троє в хаті, то прийшли три росіяни зі стрільбами. І казали: „Як не будете збиратися, то ми вас постріляємо як собак". І пильнували нас так, що не дали нам ані одного кроку зробити без них. Іще до того не дали нам з ніким побачитися і позамикали всі двері. Один з нас міг втечи, але ми не хотіли зіставити мами самої. Подруге, як би я був і втік, то й так мене застрілилиб.

В тім часі була велика зима, у нас бувало до 40 ступнів морозу. І не дали нам узяти ані одіжи, ані що їсти на дорогу. Серед зимна посадили нас на віз і повезли на залізницю. Потім цілий місяць везли нас на Сибір, а в дорозі навіть води нам не давали. З нашого села вивезли 15 родин, між ними нашого сусіда Д. — може Вуйко памятає. А як прийшов до нас брат Михайло і хотів нас побачити і дати нам хліба на дорогу, то його відогнали і не дозволили ані одного слова промовити до нас. А люди плакали так, що їм аж очі попухли. А росіяни говорили, що то так добре полякам. Потім нас везли під стрільбою, доки ми не дісталися на Сибір. Зимно було таке, що руки нам відмерзли, а голод був такий, що одно по другому вмирало. Та того всього не дасться описати, що ми пережили. Як зійдемося, то всьо розкажу. Тепер буду кінчити...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИЯСНЕННЯ ГОЛОВИ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСУ В ВАШИНГТОНІ.

Минув Третій Конґрес Американських Українців, що відбувся у Вашинґтоні, але не минули спогади та критики. Особливо критикує дехто вибори, а зокрема ту лісту кандидатів, яку предложила виборча комісія, якої я був головою і від імени якої я мав честь здавати звіт перед Конґресом. От читаю в часописі „Америка" таке: „Ця ліста стрінулась із невдоволенням і критикою многих делеґатів. Закидувано, що в ній бракує чимало поважних і досвідних людей".

Очевидно, що кожному можна мати свою думку про цю лісту і можна бути з неї більше чи менше вдоволеним, або й цілком невдоволеним. Наприклад, вона й мене цілковито не вдоволяє, як не вдоволяла й інших членів виборчої комісії, яких було 11. Та нам не йшло про те, щоби вдоволити одну чи другу особу, але про те, щоби дібрати такий гурт осіб, який міг би бути принятий якнайбільшим числом делеґатів і делеґаток та був спосібним до виконання наложеної на нього праці, а крім цього, щоби в представництві були заступлені різні групи і якнайбільше стейтів та більших осередків нашого народнього життя. Це було дуже тяжке завдання і нам забрало понад сім годин, заки ми скінчили з добором осіб. Над кожною особою ми добре застановлялись, беручи під увагу її минулу та її теперішну працю, як і те, чи вона спосібна виконати те, що звязане з її урядом чи представництвом. Ми старались при виборі не давати заважувати якимсь чисто ґруповим чи партійним інтересам, ні теж амбіціям. А теж взяли під увагу молодь, що повинна приготовлятись перебрати тягарі громадської праці на свої плечі, а тому і повинна дістати більше заступництво. Ми рахувались теж і з тим, що й наше жіноцтво відграє в нашому життю щораз більшу ролю та заслужило собі своєю працею на більше заступництво. Ми взяли під увагу теж і наших ветеранів, що боролись за кращу долю світа, та дали їм заступництво в переконанню, що зможуть багато помогти в нашій будучій праці для облекшення траґічної долі українського народу в Европі.

Отсе подаю для загального вияснення, чому складено таку лісту кандидатів до нового уряду Українського Конґресового Комітету, яку Конґресові предложила виборча комісія. Ми цю справу добре передумували і тому я остерігав Конґрес від імени виборчої комісії, щоби добре застановитись, якщо ця пропозиція мала би бути відкинена. Оті наші побоювання сповнились. І тому саме, що ми оті всі речі передбачували, Конґрес вкінці теж прийшов до такого самого заключення, що й ми, та повернув до лісти виборчої комісії й затвердив її.

Тим я не хочу сказати, що не можна би вибрати кращу лісту. Я теж свідомий цього, що поминено у ній заслужених і діяльних людей, чоловіків і жінок. Але обороняю те, що є правдою, а саме, що виборча комісія довго розважувала, кого поставити кандидатом і кандидаткою на новий уряд. Вона поставилась до свого обовязку сумлінно й виконала його так, як думала, що це буде в даному моменті ще найкраще для нашої громадської праці в Америці. А в практиці сам Конґрес потвердив кінцевим рішенням, себто великою більшістю голосів, що пропозиція виборчої комісії таки була передумана і рахувалась з дійсністю і працею на будуче.

Ми, члени виборчої комісії, могли тут і там помилятись і не доцінити одну чи другу особу та її оминути. Ми є звичайні люди, що можуть помилятись. Але одно певне, що ми пробували сповнити свій обовязок чесно й сумлінно, руководячись добром нашого народу в Америці, як і допомогою українським скитальцям в Европі й потребою дальшої оборони української справи. Ми теж були переконані, що й ті, що ми їх поминули, є карні, свідомі та патріотичні, а тим самим далі будуть щиро працювати і попирати з усіх сил теж і новий уряд Українського Конґресового Комітету.

Вкінці, коли іде про те, щоби назначити ще інші важні комісії для різних культурних, гуманітарних чи інших ділянок, то це може зробити новий уряд, покликуючи окремих осіб як референтів. Поле для праці є для всіх отвором! Тим нема потреби журитись нікому, що хоче працювати і жертвувати талан, час і гроші на здійснення наших ідеалів.

Калина Лисюк,
Нова Україна (Ню Маркет),
Ню Джерзі.

Women's Advisory Committee on Savings Bonds

Noted women, including Mrs. Harry S. Truman (center), Mrs. Fred M. Vinson, wife of the Secretary of the Treasury (top left), Mrs. Ellen Woodward, member of the Federal Social Security Board and leader in UNRRA (top right), Miss Harriet Elliott, dean of women at North Carolina University (lower left), and Miss Mabelle Blake, noted educator and wartime director of women's activities in the War Finance Division of the Treasury Department (lower right), will guide peacetime national efforts to channel a portion of every family's income into United States Savings Bonds.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Для українських збігців і сиріт.

Василь і Явдокія Олійник справляли весілля для своєї дочки Катерини, що вийшла замуж за Альфреда Цьялс. Забава була знаменита, на столах всього було повно, так, що госці гарно бавились, а при тім не забули за наших сиріт і збігцв, що не мають що їсти ані в що вбратися, Марія Горін попросила гостей за жертву: хто скільки може, нехай дасть на ту ціль, бо це наш обовязок. Коли ми свої не дамо, то на чужих нема що надіятись. Відтак Онуфрій Волчик поміг перейти за збіркою.

Жертви зложили: Молодої родичі В. і Я. Олійник $5 і Олекса Бабяк; по $2: М. Лютий, М. Гасяк, Меланія Підгайна, М. Бабій із жінкою, В. Горін зі жінкою, Б. Цьялс, М. Миць із жінкою; потім по $1: П. Мармаш, О. Волчик, п-ні Грицків, І. Олійник, п-ні Шалак, Е. Кирлін, А. Келвей, А. Кейдан, П. Рабісон, С. Рабісон, П. Кейлан, М. Бури, Катерина Цьялс, решта дрібними. — Разом $39.50. Гроші передано до Комітету в Філядельфії.

М. Горін.

—о—

БРУКЛИН, Н. Й.

Збірка на скитальців на похороні бл. п. Анни Виханської.

Дня 14. травня ц. р. померла по короткій а тяжкій недузі бл. п. Анна Виханська, членкиня зап. тов. Дністер, від. 361 У. Н. С. Покійна походила з села Токи, пов. Збараж, Зах. Україна і залишивши в смутку мужа Филипа, сина Володимира, невістку Йосифу, внучку Христину, брата Григорія, сестріницю Марію Осадчук, та родину в краю.

Похорон відбувся в суботу 18. травня, з церкви св. Юра, на цвинтар св. Івана в Бруклині. В жалібному обході взяли участь рідні, знакомі та більше число членів тов. Дністер.

На похороннім принятті Максим Іванів і предсідник тов. Дністер п. Малетич, згадуючи кількома щирими словами про життя покійної, як ревної матери, вірної жени, та примірної громадянки, візвали приявних гостей зложити жертви на скитальців. Збірка принесла $48.50, що їх переслано до У. Д. Комітету в Філядельфії.

Жертви зложили: В. Виханський і Г. Фінк по $5; Ф. Виханський, Торняк, Малетич, Галичин, Левко, Урбан, Виш по $2; а по $1: Марія Осадчук, М. Іванів, Лещук, Камінська, Росіцька, Никодим, Душевий, Виханський, Савка, Дусановська, Міхта, Кашталанець, Скоб, Палениця, Євтушка, Заміщанік, В. Савицький, Д. Савицький, Головінський, Залужна, Федорович, Булик, І. Булик. Не записано одного імени, що дав $1.50. За жертву щире спасибіг, а покійній Анні Виханській хай американська земля буде легкою.

М. Іванів.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Прохаємо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей блянкет, подаючи доконче с т а р у й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". **10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.**

Імя й призвище ______________ Ч. від. ______

Стара адреса ______________________

Нова адреса ______________________

____

ПОШУКУЄМО 230 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

270) MR. & MRS. DANIEL & MARY SIELINSKL, Бостон, Масс. .... $ 100.00

Попередно проголошено 26,991.85

Разом $27,091.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 — JERSEY CITY 3, N. J.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

4. червня 1906.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Вийшла нова книжечка видавництва ім. А. Бончевського, ч. 25. за травень 1906 р. Її заголовок: „Стріляй на смерть!" Є це дуже цікава драма в одній дії з робітничого життя. — Попередного тижня приїхало до Канади около 600 українців з Галичини. Вони негайно розїхалися на роботи і на поселення на державних землях.

З ПРИГОТУВАНЬ ДО IX КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗУ В СКРЕНТОНІ.

Справа зміни назви „Союза", яка по англійськи звучала „Рошен", була постійно порушувана на сторінках „Свободи" як і на конвенціях. Принято її для притягнення до „Союза" москофілів та „угрорусів". У проектах на IX. Конвенцію пише Мирослав Стечишин із Венкувер (у Британ Коломбії, в Канаді) таке: „Членом Союза я не є, а чуюся в праві забрати голос в справі Союза тому, що я русин, а кожному русинови вільно говорити про народні справи... При тім хочу ще на одно звернути увагу: Союз носить назву "THE LITTLE RUSSIAN NATIONAL UNION". Час би вже те RUSSIAN-ство покинути раз на все. Які ми LITTLE RUSSIANS? Сором самих себе величати маленькими та ще й причіпатися до чужої народности як пяному плота. Скажімо світови правду, що ми ніякі маленькі Руси, але RUTHENIANS (це імя досить звісне) або UKRAINIANS. Покажімо хоч раз цивільну відвагу.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ЧАСОПИСІ.

В. Стаховський дістав від уряду дозвіл на видавання в Києві нової щоденної української часописи під загол. „Боротьба", а В. Козловський на видавання нової щоденної часописи „Українська Газета". — С. Богуславський отримав дозвіл на видавання сатирично-гумористичного тижневика „Грім". — У Петербурзі Н. Русова має видавати щоденник в російській мові під загол. „Украинскій Вѣстник" з метою познайомлювати росіян з потребами українського народу.

НАТУРАЛІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДИ

Питання: Я служив в американській армії поверх одного року, але не маю ще американського громадянства. Мене переводили з табору до табору і я не мав можливости натуралізуватися. Мене скоро мають звільнити з армії. Після того, як залишу армію, чи зможу дістати американське громадянство в такий легкий спосіб, як інші воякн?

Відповідь: Кожний, хто служив у наших збройних частинах за Другої Світової Війни, має право на ті привилеї при натуралізації, за які Ви говорите. Це стосується до всіх, хто вступив на службу до 29. грудня 1945 року. Але ви повинні виповнити аплікацію на громадянство якнайскорше, бо згадані привилеї дійсні лише до 31. грудня 1946 року.

Питання: Я прибув до Злучених Держав як моряк року 1944 і з того часу тут залишився. Один мій приятель, який так само як і я, прибув сюди нелегально, виїхав до Канади минулого Різдва, аби там дістати іміґраційні візу і вже легально повернувся. Чи можу я те саме зробити?

Відповідь: Розпорядження щодо виїзду до Канади, щоби там дістати іміґраційну візу — так звана канадійська преекзамінація — недавно були змінені і тепер не так легко це зробити, як то було раніше. Кожний чужинець, який має жінку, чи малолітню дитину, чи когось з батьків, що живуть у Злучених Державах, може просити дозволу на канадійську преекзамінацію після того, як прожив тут один рік. Якщо він не має тут таких близьких рідних, то мусить тут прожити пять років перед тим заки подати прохання в тій справі. Він має бути доброго, морального поведення та належати до тої раси, що має право на американське громадянство. Крім того треба мати на увазі, що коли на іміґраційну квоту з країни його народження є великий попит і йому доведеться чекати довше як рік, щоби дістати нумер в тій квоті, як прийде на чергу, то йому певно не дозволять виїхати до Канади по візу. В такому разі йому певно доведеться повернутися до своєї країни і там чекати на візу.

Питання: Чи це правда, що американський громадянин тратить своє громадянство, якщо він брав участь у голосуванні в чужій країні? Один мій приятель, який живе закордоном, писав, що йому відмовлено видачу американського пашпорту на тій підставі, що, мовляв, він втратив громадянство, голосуючи в чужій країні.

Відповідь: До 13. січня 1941 року американський громадянин не тратив свого громадянства тільки тому, що голосував у чужій країні; але по закону, що увійшов у силу того дня, кожний, хто 13. січня 1941 року або після цього дня, голосував у політичних виборах у чужій країні, або в плебісциті, яким вирішувалася зверхність якоїсь чужої території, тратив американське громадянство. При тому треба підкреслити, що це мусіли бути **політичні** вибори, а плебісцит мусів бути спеціяльно в справі зверхности над чужою територією.

Загальна Рада — ФЛІС.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

KIDNEYS NEED CARE

WHY do doctors insist on your taking to bed for many apparently trivial illnesses? And why do they sometimes prescribe long periods of bed rest after you have recovered? There are many reasons, and one of them is a desire to protect the kidneys. These organs have the job of filtering substances from the blood which might prove injurious or poisonous. Their work is subject to interference when infections occur. Even a common cold, for instance, throws some extra labor on the kidneys. Normally this is nothing to be worried about, but the cautious physician wants your body to concentrate all its efforts on the elimination of disease and in certain conditions, activity impairs these efforts.

Kidney disease can be serious, especially when the organs are acutely inflamed. Nature has generously provided us with two kidneys either one of which is capable of carrying the full load of eliminating fluid wastes from the body. This affords us some margin of safety. If one kidney is so diseased or injured that it doesn't function, or even has to be removed surgically, the other one will serve adequately. But this wipes out the margin of safety. If now, the remaining kidney is impaired, the patient may be in a serious position.

Unfortunately, treatment of kidney disease is not simply a matter of taking some patent medicine to "flush out" the organ. As a matter of fact, such drugs, throw extra work on the kidney and may do real harm. Kidneys are too important to be treated by amateurs, and your kidney is an individual organ and must be prescribed for individually. Incidentally, most persons who think they have kidney disease, actually don't. There is a popular idea that backache is a sign of kidney disease and many people assume that any backache is evidence of renal trouble. Happily, this is not true. Backache has a dozen causes and kidney infection is only one of them—and not the commonest either.

Best insurance against kidney disease is a regular annual physical examination by a conscientious family doctor.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА Б.

840. Герець Іван Зиновійович шукає Гереця Родняна Зиновійовича, Павлючика Василя Даниловича.

841. Кошикар Василь шукає Ткача Михайла з Вислока, Кошикар Самсея.

842. Залітач Марія, Софія і Стефанія, доньки о. Олександра Залітача з Яворова шукають о. Мирона Залітача.

843. Стависький Михайло шукає Симончак Емілію.

844. Гадревич Леон шукає Станко Йосафата.

845. Чорторийський Ів. шукає Чорторийського Володимира, с. Теодора, Ригайла Семена, Герзона Зенона, Герзон Антона, Мельник Романа і Стець Олексу.

846. Семеген Володимир з Курян шукає Семеген Дмитра і Семеген Михайла.

847. Томків Павлина з с. Бешки шукає Гірняк Йосифа.

850. Гарасимович Софія шукає о. Уляницького Антона і о. Уляницького Володимира.

851. Тутко Іван з с. Воля Горенська, Сянік, шукає Тутко Михайла, Тутко Ганю, Тутко Параску.

852. Гарасимович Богдан шукає Гарас Івана і Евгенію.

854. Головка-Шиманська Софія шукає Шиманського Андрія, Миколу, Гринька і Володимира.

855. Пелехатий Петро з с. Милятина Стортової, Камінка Струмилова, шукає сестрінка Жука Андрія з Милятина, Кам. Струм.

857. о. Павло Джулинський з Мельника, Жидачів, шукає брата Джулинського Миколу.

858. Леськів Михайло з Острої, Зборів, шукає Вонс Михайла, Іларія і Теодора з Острої, Григорія та Володимира Леськів.

859. Питлер Зеновій шукає Дячик Романа, Питлер Олександра і Романович Семена.

860. Неоніля Енгель з дому Кудрицька шукає Титорова Юлію з с. Суботова.

861. Михальцевич Іван, син Василя, дяка з Дорожева, шукає Лучків Василя, Грицай Петра, сина Івана, Забишко Марію з дому Зарозка.

864. Гунчак Михайло з с. Підгайці, Тернопіль, шукає братів Гунчак Степана і Антона, сестру Прошак Анну.

865. Маслянка Іван, син Миколи, шукає Підгірний Михайла, сина Івана зі Снятина за Прутом, Бутулінська Параску зам. за Дмитра з дому Маслянка, Стадикевич Галину з дому Маслянка.

866. Шібне Лільли Гіна шукає Кушпір Миколая Кузьмич.

867. Трухим Петро шукає родину Матейка Василя, Матейко Параню з с. Бездідівці, Бібрка, Трухим Марію з с. Бранки-Кути, Бібрка, Березовського Дзяника.

868. Гаврищук Степан шукає знайомих зі села Мукане, Радехів, Думанчуків, Енджейовських, Олійників і інших. Сестрінка Харкова Володимира з Немирова, Радехів.

869. Адам і Ольга зі Солтикевичів Бабич шукають тіточних братів Антоніна Павла з Вижної Ботелки, Стебівку Василя з Яворова, Турка, Давидяка Сеня зі Львова.

870. Андрушків Софія шукає стрийка Ковальчука Павла, сина Демяна і Юлії з Колиндян, оЧрtків.

873. Чувик Марія ур. Щотка з Старожинець на Буковині, дочка Анни Щотка ур. Зеуль, з Банили на Буковині, шукає тітку Зеуль Марію з Банилі, черніівці, Буковина.

876. Бехметюк Евстахій шукає Бріг Кароля з Делятина.

877. д-р Добротвір Дмитро, с. Михайла, шукає Касяна Багрія зі Шил.

878. Ляш Марія шукає Голубник Михайла, Кліцко-Комарно, Рудки.

879. Грузінов Олексій з Кишинева шукає Дмитра та Веру Сохальських, які виїхали з Єлисаветграду.

880. Яремчак Василь, син Михайла, з с. Лашковичі, шукає Іванів Григорія з с. Лашковичі.

882. Микитчин Катерина шукає Курась Петра.

883. Лисничук Михайло, Монастирищі, Київ, шукає Витрученки Володимира з Київщини.

884. Грунський Степан з с. Тисів, Перемишль, шукає Грунського Йосифа та Параску.

885. Марусина Анна і Макарчук шукають Саботович Якова, Саботович Івана, Саботович Володимира, Саботович Виприденa, Сшенас Півкір.

886. Мирослав і Зеновій Козарські шукають Солгана Івана і Марію із с. Коропників, Перемишль.

887. Катерина Смілець з Лисаків з с. Лужок Горішний, Самбір, шукає Юник Івана, Чіхрак Меланію.

888. Федьків Антін з с. Унятичі, Дрогобич, шукає Лошна Осипа і Юліяна, Братусь Івана і Магдалину з Унятич, Дрогобич.

889. Галай Василь і Анна з род. Кметь з с. Макаїв, Зборів, шукають дворідних братів Володимира і Михайла Кмець.

890. Вацик Тадей, син Луки, з Тернополя, шукає Вацика Володимира, сина Томаша з Тернополя.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Анна Семовоник, Ню Йорк, Н. Й. — Є до Вас лист з Европи. Зголосіться до редакції „Свободи", або подайте свою адресу, залучаючи поштову марку, ами лист вишлемо поштою.

П. Д., Філядельфія, Па. — Помилка була справлена, але деякі числа вийшли з датою „11. травня".

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що місячні збори відбудуться 16. червня в годині 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181 Фліт ул. Обовязком кожного члена є прийти і вирівнати свої вкладки. Буде звіт делеґатів з Конгресу. — І. Грабар, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Бр. св. Михаїла, від 332, повідомляє всіх членів і члениць, що піврічні збори відбудуться в суботу, 15. червня, в год. 7:30 ввечір. Просимо всіх членів явитись на ці збори, бо буде звіт контрольорів і інші справи до полагодження. — А. Кнафф, предс.; П. Причка, секр.; П. Венгрин, кас.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Піврічні збори Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 133, відбудуться в суботу, 15. червня, в годині 8. ввечір, в гали Український Сентер при Вілйем ул. Просимо всіх членів прийти, бо буде звіт делеґатів з конвенції і Конгресу. — П. Брунька, предс.; З. Литвинський, кас.; І. Андрійчин, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. червня, в год. 2. пополудні, в галі церковній. — І. Савчак, предс.; А. Скоципець, кас.; І. Маркович, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 16. червня, в годині 2. пополудні, в парохіяльній галі, 235 Карбон ул. Є важні справи до полагодження тому уряд просить членів явитися на збори. — За уряд: В. Могильський, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ПОШУКУЮТЬ

1) **Одуляк Олекса,** з Ражнева, пов. Броди, шукає: а) Кіся Марка, сина дяка з Ражнева, пов. Броди — тепер Канада від 1926 р.; б) Кіся Івана, сина дяка з Ражнева; пов. Броди — тепер Аргентина, Буенос Айрес; в) Інж. Лесюка Івана, с. Василя і Марії з дому Одуляк, з Ражнева, пов. Броди — тепер в Аргентині, Буенос Айрес.

2) **Сологуб Анна** зам. Одуляк, шукає: Сітка Павла і Петра, з Ражнева (присілок Сакули) — тепер Канада.

3) **Вітер Михайло,** столяр з Комарна, шукає: а) Йосифа Вінніцького і Катерину Вінніцьку з дому Гірна, ур. в Комарні, пов. Львів; б) Гірного Гната, ур. в Комарні, пов. Львів.

Відомости подати: **Odulak Olexa** або **Witter Mychajlo** in Vilsbiburg, Germany (Bavaria), UNRRA Team 537, Gerichthaus Zim. 32/II Stock, U. S. A. Zone.

ТАРЗАН, ч. 1397. Схоплення.

Перестрашений тим, вірний Мувіро закликав паню Джену, щоб вона вернулася! Одначе вона була вже задалеко і не чула.

Нагло човен звернувся швидко в сторну Джени!

Мувіро кинувся в воду, щоб її перегнати й іcтерегти її. Одначе, заки він міг до неї доплисти...

він побачив, як паню Джену заволікли в човен.